

1 Document Beslissing College

Bijlage is in mail toegestuurd en staat op de online bibliotheek.

Gemeenteraadsleden spreken van Zaanstad & Purmerend

Tot er een principebesluit is genomen door Oostzaan is er geen overleg met medewerkers en of de politiek van de gemeenten die wij nog als optie hebben mogelijk.

Eerst moet de gemeente met wie wij willen fuseren zelf een besluit nemen. Dan heeft de gemeente een standpunt ingenomen. Zie verderop voor een uitgebreide beantwoording.

Waar zitten de grootste financiële knelpunten voor Oostzaan

De belangrijkste knelpunten/oorzaken van onze slechte financiële zijn:

- de jarenlange taakuitbreiding van gemeenten zonder dat daar voldoende geld tegenover staat (jeugdzorg, Wmo, participatiewet, omgevingswet, taakuitbreiding burgemeesters op terrein van ondermijning en veiligheid etc)
- de regering heeft in een jaar fors extra bezuinigd op onze inkomsten (het zogenaamde ravijnjaar). Van deze forse bezuiniging hebben veel gemeenten, waaronder Oostzaan, jarenlang last
- de gestegen lonen in de zorg, het sociaal domein en veel andere sectoren worden niet helemaal gecompenseerd (het rijk geeft te weinig extra geld hiervoor)
- hogere bouwkosten en toenemende bezwaren van inwoners. Naast ambtelijke inzet (kosten) om deze af te handelen, zorgt het voor vertraging en mede daardoor extra kosten)
- gemeenten krijgen het meeste geld uit het zogenaamde gemeentefonds. Dat is een pot geld dat het rijk elk jaar verdeeld over alle gemeenten. Voor de ene gemeente pakt dat positiever uit dan voor een andere gemeente
- wij bevinden ons in een regio met 'reuzen' als Amsterdam, Zaanstad en Purmerend. Soms verplaatst een deel van hun problematiek zich naar

andere veel kleinere gemeenten. Een voorbeeld daarvan is jeugdoverlast, echte criminaliteit, woningzoekenden waarbij kopers met een goed gevulde portemonnee de prijzen van huizen extra laten stijgen, inwoners uit grote gemeenten die bij ons recreëren en daardoor ons op kosten 'jagen' (bv vaaroverlast waarop wij moeten handhaven door inzet van medewerkers etc)

- doordat wij een gezamenlijke organisatie hebben samen met Wormerland, hebben wij extra kosten. Voorbeelden daarvan zijn: de gemeentesecretaris is bij gemeenten ook de algemeen directeur van de organisatie. Wij hebben naast de secretarissen ook een algemeen directeur. Daarnaast moeten sommige dingen dubbel gemaakt worden zoals een begroting, namelijk voor Wormerland en Oostzaan, maar ook voor de organisatie
- kleine gemeenten hebben naast een deel van bovenstaande problemen extra problemen vanwege hun omvang:
 - o Wij hebben op heel veel plekken in de organisatie 1 mens zitten. Wanneer deze ziek wordt, met vakantie gaat, een cursus doet of vertrekt naar een andere gemeente dan valt een deel van het werk helemaal stil. Soms kan dat echt niet en dan is dure inhuur de enige oplossing
 - o Wij hebben relatief een kleine begroting. Daarbinnen schuiven, is heel moeilijk. Naarmate een begroting groter is, ontstaat er vanzelf ruimte om wat te schuiven met geld, om wat meer risico te kunnen nemen, sommige dingen net even iets later uit te voeren waardoor er soms behoorlijke bedragen anders ingezet kunnen worden etc. In 'noodgevallen' hebben wij die schuifruimte niet en dat alleen leidt soms tot extra kosten

Misschien het visueel weergeven van de voordelen en nadelen die komen met het fuseren met Zaanstad & Purmerend. Wat is het verschil Stel we gaan een fusie aan met Purmerend. Hoe snel wordt de connectie tussen ons geregeld, aangezien dit een lang proces kan zijn. Tot hoeverre worden wij betrokken met Purmerend?

Helaas is de tijd te kort om de gevraagde visuele weergave van de voor- en nadelen van een fusie van Zaanstad of Purmerend te kunnen maken. TwijnstraGudde heeft alle scenario's en dus ook die met Zaanstad en Amsterdam onderzocht. In hun rapport staat wat elk scenario 'oplevert' voor Oostzaan. Deze is gedeeld in de samenvatting en het informatieboekje. Zie ook de online bibliotheek.

Nadat de gemeenten die willen fuseren met elkaar een principebesluit hebben genomen, starten de echte gesprekken over de inhoud tussen colleges. Deze treden op namens de gemeente in opdracht van de gemeenteraden. In deze periode zal er ook contact zijn tussen de gemeenteraden/gemeenteraadsleden. Het is niet gebruikelijk dat inwoners en ondernemers in deze fase een rol hebben.

Het is echter wel een interessante gedacht om de inwoners en ondernemers een rol te geven. Wellicht in de vorm van de BAR die het resultaat van gesprekken toetst. Deze vraag leggen wij bij de gemeenteraad neer.

Argumenten advies B&W waarom Zaanstad

Historische en geografische verbondenheid

De historische en culturele verbondenheid tussen Zaanstad en Oostzaan komt voort uit hun gedeelde geschiedenis als deel van de Zaanstreek, de regio die bekend staat om zijn industriële verleden, molens, houten huizen en veenweiden. Hoewel Oostzaan ten tijde van het ontstaan van Zaanstad in 1974, een zelfstandige gemeente bleef, is de band sterk door de nabijheid, gedeelde streek-identiteit en vergelijkbare culturele wortels in de Zaanstreek. Een voorbeeld daarvan is het Zaanse dialect dat honderden jaren in de hele Zaanstreek is gesproken. Er zijn 'oud-Oostzaners' die dit nu nog spreken. Die sterke band uit zich ook in de oriëntatie van een groot deel van onze inwoners op Zaanstad: dan gaat het onder andere om onze schoolgaande kinderen, het winkelen in Zaandam, het gebruikmaken van het culturele aanbod en van medische voorzieningen waaronder het Zaanse Medisch Centrum.

Behoud identiteit Oostzaan

Zaanstad bestaat naast de stedelijke kern Zaandam uit meerdere dorpen en kernen die qua landelijk karakter en profiel vergelijkbaar zijn met Oostzaan. De helft van alle inwoners (circa 80.000) van Zaanstad woont in deze dorpen en kernen met een sterke eigen identiteit, zoals Wormerveer (circa 12.500 inwoners) Koog aan de Zaan (circa 11.300 inwoners) Zaandijk (8.600 inwoners) en Westzaan (5.100 inwoners). Binnen Zaanstad bestaat dan ook volop erkenning en herkenning voor en van het landelijke karakter onder het motto 'verbonden door verscheidenheid'. Dit vergemakkelijkt het behoud van de Oostzaanse identiteit.

Schaalvoordelen en capaciteit

De schaalgrootte van Zaanstad biedt voordelen. Met circa 1.800 voltijdsbanen beschikt Zaanstad over de meest robuuste ambtelijke organisatie in de regio, met op veel beleidsterreinen voldoende specialistische kennis en capaciteit. Dat vergroot de kans dat complexe opgaven echt goed opgepakt kunnen worden. Voorbeelden daarvan zijn het bouwen van woningen en de ondersteuning van kwetsbare inwoners (de WMO, armoedebeleid etc.). Daarnaast biedt de grotere organisatie goede doorgroeimogelijkheden voor medewerkers, waardoor de positie van Zaanstad als werkgever tot één van de sterkste in de regio behoort. Ook is Zaanstad centrumgemeente voor veel regiotaken en vervult dus al veel taken voor onze gemeente.

Regionale problematiek

Wij zijn een klein dorp in een regio met grote burens. Wij hebben soms te maken met criminaliteit en ondermijning die van een zodanige omvang en ernst is dat wij die niet goed kunnen aanpakken. Daarvoor zijn wij te klein. Wij hebben niet voldoende mensen en ook niet de kennis in huis om dat zelfstandig te kunnen oppakken, terwijl onze grotere burens dat wel doen en daardoor, onbedoeld, voor een zogenaamd waterbedeffect zorgen. Zaanstad heeft die medewerkers en de benodigde kennis wel in de organisatie. Sterker nog, het is op dit moment al zo dat zij ons daadwerkelijk bijstaan met de inzet van hun eigen mensen en dus de lokale problematiek al goed kennen.

Volgende keer: Iemand uit de raad van Purmerend en Beemster
Uitnodigen personeel van Zaanstad, Purmerend voor vragen

We begrijpen dat er behoefte is aan contact met de gemeenteraadsleden en het personeel van beide gemeenten. Echter, een gesprek over wat beide gemeenten ons te bieden hebben, wordt in de fase waarin wij nu zitten nooit gevoerd. Dat vraagt eerst een principebesluit van een toekomstige partner dat zij ook willen fuseren. Vanaf dat moment gaan de inhoudelijke gesprekken gevoerd worden door de colleges in opdracht van de gemeenteraad. Dat wat eruit komt, wordt dan door de gemeenteraad beoordeeld.

Daarbij gaat het om de beantwoording van de vragen van de raad, het college, inwoners en ondernemers: 'worden onze belangrijkste wensen ingevuld en hebben wij er vertrouwen in dat we de juiste partner hebben gevonden'. Dat laatst heeft veel te maken met de manier waarop een gemeente zich opstelt en bijvoorbeeld oog heeft voor kleinschaligheid. Dat is voor een deel gevoel dat zich ontwikkelt tijdens de gesprekken.

Als het gaat om ambtenaren, dan mogen/kunnen zij in dit stadium niet eens met ons in gesprek over wat zij te bieden hebben. Er is namelijk nog geen standpunt van 'de gemeente' bekend. Eerst een raadsbesluit en dan de volgende fase in.

De vorige BAR heeft gesproken met 1 of 2 oud-raadsleden van de Beemster. Dat kan nu weer.

Analyse bestuurscultuur Zaanstad, Purmerend

Het kennen van de bestuurscultuur is ontzettend belangrijk op het moment dat je gaat besluiten om te kiezen voor een gemeente. Een bestuurscultuur onderzoeken, is echter zeer ingrijpend voor de organisatie, het college en de gemeenteraad. Dat, op een moment dat de gemeente nog geen ja heeft gezegd tegen een fusie. Het is zo ingrijpend omdat je in zo'n onderzoek met een mix van vragenlijsten, interviews en groepsbijeenkomsten werkt. Een dergelijke onderzoek/analyse kan dus niet.

Je kunt een bestuurscultuur op verschillende wijze leren kennen:

In onze regio hebben wij 7 gemeenten: Zaanstad, Purmerend, Edam-Volendam, Waterland Wormerland, Landsmeer en Oostzaan. De 7 gemeenten werken heel nauw samen op heel veel terreinen. Zo leer je elkaar in de loop van de jaren kennen. Daarnaast zijn er veel individuele contacten tussen burgemeesters, wethouders en raadsleden. Tevens ontmoeten deze mensen elkaar in partijverband. Ook tijdens die ontmoetingen leer je elkaar goed kennen.

Wanneer de colleges het gevoel hebben dat een fusie voor beide gemeenten een mooie stap is, dan zullen zij met hun eigen raden hierover in gesprek gaan. Wanneer er draagvlak is in beide raden, dan kunnen er bijeenkomsten komen waar raadsleden nader kennis maken richting een principebesluit en elkaar ook nog beter leren kennen. Dat gebeurt ook tijdens de gesprekken tussen de colleges als uiteindelijk beide gemeenten positief zijn over een fusie.

Samenvatting vorige BAR

Deze is meegestuurd met de mail en te vinden in de online bibliotheek.

Nog een gesprek met Dick en Stephan

28 januari plaats gevonden.

Financiële onderbouwing Zaanstad, Purmerend

De vraag is wat precies bedoeld wordt. Wanneer je kijkt naar allerlei landelijke onderzoeken en ranglijsten dan staan Zaanstad en Purmerend er veel beter voor dan Oostzaan. Uiteraard hebben zij ook met krappe financiën te maken.

In het rapport van TwijnstraGudde zijn de verschillende fusieopties ook onderzocht op toekomstbestendige financiën.

Zaanstad heeft een begroting van circa 745 miljoen (161.800 inwoners), Purmerend van circa 450 miljoen (83.500.000 inwoners) en Oostzaan circa 27 miljoen (9.700 inwoners)

Er moet respect zijn voor nieuwe BAR-leden. Deze weten nog niet alles.

Het college en de gemeenteraad hebben respect voor alle leden inclusief de nieuwe. Het is heel bijzonder dat zoveel inwoners en ondernemers meerdere avonden van hun tijd steken in advisering van de gemeenteraad. Daarnaast is het vorige advies van de BAR nagenoeg helemaal overgenomen. De afwijking zat er in de gemeenteraad. Overigens blijkt nu dat de gewenste extra tijd door de BAR er alsnog is gekomen. Er wordt pas een besluit genomen na de verkiezingen.

Duidelijkheid over financiële situatie Oostzaan, - fusie Purmerend - Fusie Zaanstad

In het onderzoek dat TwijnstraGudde heeft gedaan, is ook gekeken naar de financiële situatie van een gefuseerde gemeente Oostzaan-Zaanstad en Oostzaan-Purmerend.

Info gesprekken met Purmerend, Landsmeer en Zaanstad.

De gespreksverslagen van de gesprekken die de colleges gevoerd hebben zijn gedeeld inmiddels gedeeld in de mail en te vinden in de online bibliotheek.. Tijdens de bijeenkomst kunnen we, als dat gevraagd wordt, nog wat extra mondelinge informatie geven.

Duidelijk de belangrijkste punten tegen over elkaar benoemen van Purmerend en Zaanstad

De raad heeft een zogenaamd afwegingskader gemaakt. Daarin staan de belangrijkste 21 punten die gebruikt worden bij het toetsen van elke fusievariant. Deze punten zijn opgehaald bij inwoners en ondernemers in verschillende participatietrajecten en uiteraard hebben de raadsleden ook hun 'eigen' mening laten meetellen.

Een afwegingskader lijkt makkelijk. Immers, je kunt per punt kijken hoe een bepaalde fusievariant scoort. Echter, het is heel complex. Voor de uitkomst van zo'n toetsing is het namelijk van belang om te weten welk gewicht je aan de verschillende punten geeft. Stel dat in vergelijking met elkaar de ene gemeente met wie Oostzaan fuseert op de gezamenlijke financiën een 10 scoort en de andere fusie scoort een 5. Dan zou je zeggen dat de keuze simpel is, maar wanneer de 1 financiën het belangrijkste punt vindt, vindt de ander dat misschien niet. Welke gemeente is dan objectief de beste keus voor Oostzaan?

Als nieuw lid graag extra info van vorig traject

Is in voorzien op 28 januari

Waar zitten de grootste financiële knelpunten voor Oostzaan

Uiteraard kan ik deze vraag beantwoorden: de jarenlange taakuitbreiding van gemeenten zonder dat daar voldoende geld tegenover staat (jeugdzorg, Wmo, participatiewet, omgevingswet, taakuitbreiding burgemeesters op terrein van ondermijning en veiligheid en ???). Daarnaast is er

het ravijnjaar dat voor sommige gemeenten structureel doorwerkt in de jaren er na, zijn er hogere lonen in de zorg en het sociaal domein die niet helemaal gecompenseerd worden, zijn er hogere bouwkosten en toenemende bezwaren (naast ambtelijke capaciteit om deze af te handelen) zorgt het voor vertraging en mede daardoor extra kosten), relatief ongunstige bijdragen uit het Gemeentefonds etc.